Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Morgen maak je samen_

Auditplan 2021

Provincie Utrecht

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Morgen maak je samen_

Provincie Utrecht
T.a.v. de Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van Provincie Utrecht
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

1 oktober 2021

Referentie:

Geachte leden van provinciale staten en het college van gedeputeerde staten,

Met genoegen presenteren wij u het auditplan voor de controle van uw jaarrekening over het boekjaar 2021. Net als in voorgaande jaren is kwaliteit onze basis en delen we graag hoe we werken aan kwaliteit, terwijl we uw audit vormgeven door een aanpak die wordt geleid door onze mensen en wordt gedreven door onze technologie.

Dit document geeft u een samenvattend overzicht van de manier waarop wij de controle zullen uitvoeren. De controle-aanpak is gebaseerd op een brede kennis van uw provincie en de ontwikkelingen in uw sector.

Het auditplan begint met een samenvatting voor u als staten: welke rol heeft de staten als opdrachtgever voor de controle van de jaarrekening? Daarna komen uw en onze risicoanalyse, onze controleaanpak, belangrijke actuele ontwikkelingen en de wijze waarop we samenwerken aan bod.

Onze controleaanpak is op maat gemaakt. Uw input is belangrijk bij de totstandkoming van onze controleaanpak. De aanpak sluit tevens aan op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Wij bespreken de inhoud van ons auditplan graag tijdens de vergadering van de Financiële Auditcommissie op 13 oktober 2021. Door samen het gesprek aan te gaan, kunnen we elkaar beter begrijpen en kunnen we beter inspelen op de wederzijdse verwachtingen.

Met de gekozen aanpak kunnen wij u feedback geven, vertaald in praktische, uitvoerbare aanbevelingen afgestemd op uw provincie.

Met vriendelijke groet,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.J.A. Koedijk RA RE
partner

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam.
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Inhoudsopgave

Begeleidende brief 1
Inhoudsopgave 2
Onze kernboodschappen 3
Onze kernboodschappen 4
De fundamenten 5
Uw feedback 6
Onze controleaanpak 7
Materialiteit 8
Reikwijdte van de controle 9
Normenkader 2021 10
Controlefilosofie 11
Controlerisico's 12
IT-aanpak 13
Fraude en niet-naleven 14
Overige onderwerpen 15
Ontwikkelingen 16
Afhankelijkheid van derden 17
Communicatie 18
Ons team 19
Controleplanning 20
Bijlagen 21
Vereiste communicatie 22
Verantwoordelijkheden 23
Onze 'audit tools' 24

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze kernboodschappen
De fundamenten
Uw feedback
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Onze boodschappen

In dit hoofdstuk staan we stil bij onze belangrijkste boodschappen en de fundamenten van onze controle. Ook staan we stil bij de feedback die we vanuit provincie Utrecht hebben gekregen.

01

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze kernboodschappen
De fundamenten
Uw feedback
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Onze kernboodschappen

Controleopdracht

Onze controleopdracht bestaat uit de controle van de jaarrekening 2021 met betrekking tot de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid (inclusief SiSa en WNT). Van het jaarverslag stellen wij alleen vast of wij, op basis van onze kennis verkregen tijdens de controle, geen onjuistheden zien.

Voor ons oordeel over de rechtmatigheid van de jaarrekening actualiseert het college het normenkader met alle te toetsen wet- en regelgeving en legt dit ter besluitvorming voor aan de Staten

Uw speerpunten

Bij de uitvoering van de controle kunt u ons specifieke speerpunten meegegeven, waarover u additioneel geïnformeerd wilt worden. Deze bespreken we graag met u op 13 oktober 2021.

Belangrijke onderwerpen

De invoering van de rechtmatigheids-verantwoording als onderdeel van de jaarrekening is uitgesteld naar 2022. Provincie Utrecht wil 2021 als een pilotjaar gaan gebruiken.

Vanaf begrotingsjaar 2021 geldt dat in geval van achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening moet worden gevormd.

De wijze en verwerking van de lastneming subsidies is met ingang van begrotingsjaar 2021 gewijzigd.

Risicobeoordeling

We hebben onze risicobeoordeling uitgevoerd op basis van onze kennis van uw organisatie. Hierbij hebben wij de risico-inventarisatie geactualiseerd. Op basis van de uitkomsten van de interim werkzaamheden zullen wij de risico-inventarisatie bijstellen als de kwaliteit van de interne beheersing in voldoende mate is toegenomen.

Materialiteit van de controle

Als staten bepaalt u door het vaststellen van de goedkeuringstolerantie met welke nauwkeurigheid wij de jaarrekeningcontrole uitvoeren. U heeft, net als veel andere provincies, gekozen de goedkeuringstolerantie te stellen op het wettelijke maximum van 1% van de totale lasten. U heeft ons gevraagd alle bevindingen boven de rapporteringstolerantie van € 250.000 aan u te rapporteren.

Onze controleaanpak

Net zoals vorig jaar zal Covid-19 impact hebben op uw en onze werkzaamheden, denk bijvoorbeeld aan de uitvoering en controle van de tijdelijke subsidieregelingen. We maken hierover concrete afspraken met de organisatie.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze kernboodschappen
De fundamenten
Uw feedback
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

De fundamenten

Provincie Utrecht investeert in groei!

Provincie Utrecht investeert in groei! Dat is het thema van uw kadernota 2022 -2025. De provincie staat hierbij voor flinke investeringen rond de grote transitieopgaven rondom klimaat, energie, circulariteit, werklocaties en de arbeidsmarkt. Dit met als kader een sluitend meer jaren beleid, waarbij in de begroting 2025 een positief saldo van €7 miljoen euro wordt verwacht.

Gekoppeld aan de investeringsopgave vanuit Groeisprong Utrecht 2040 wordt het toekomstperspectief geschetst wat effect heeft op de financiële positie van provincie Utrecht.

Ook in de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie en de bedrijfsvoering zit de provincie niet stil. Versterking van de bedrijfsvoering processen en digitalisering zijn belangrijke thema's.

Als PwC vinden wij het belangrijk om in onze controles in te spelen op deze relevante ontwikkelingen. Zoals u van ons gewend bent zetten we onze kennis en expertise in om ideeën of perspectieven te delen en te integreren in onze controle.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze kernboodschappen
De fundamenten
Uw feedback
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Opvolging van onze gezamenlijke evaluatie

Onze toewijding aan het ondersteunen van kwaliteit

De ervaring die u heeft met onze dienstverlening, is van cruciaal belang. Om aan de verwachtingen van provincie Utrecht te voldoen en deze te overtreffen, geven we prioriteit aan de kwaliteit van het werk dat we leveren, de waarde die we toevoegen en de ervaring die we bieden. We hebben de jaarrekening 2020 gezamenlijk geëvalueerd en de belangrijkste aandachtsgebieden voor provincie Utrecht en voor ons als controleteam uitgewerkt.

1

Communicatie in het proces
De gezamenlijke open en transparante communicatie in het jaarrekeningproces is een belangrijke succesfactor in de samenwerking die we voor 2021 willen behouden en doorzetten. Uitdaging voor 2021 is het vormgeven van het hybride werken in de jaarrekeningcontrole.

2

Kritische dossiers opleveren conform planning
De planning voor de oplevering van de jaarrekening en het controledossier is voor de provincie Utrecht een uitdaging in de tijdsplanning. In 2020 zijn hier ten opzichte van de eerdere jaren grote verbeterstappen gezet. Voor 2021 ligt de focus op de snellere oplevering van de belangrijke dossiers als grondexploitaties, vaste activa en aanbestedingen

3

Tijdige review van werkzaamheden
Het proces zo inplannen dat review van de werkstappen sneller wordt afgerond, zodat mogelijke bevindingen of aanvullende werkzaamheden eerder in het proces gereed zijn.

4

Kwaliteit balansdossier en op te vragen specificaties
De kwaliteit van de onderbouwingen van een aantal balansdossiers moet verder verbeteren. Denk hierbij aan de vaste activa en de overige schulden. Door de lijst op te vragen specificaties van PwC beter te specifiëren zijn de verwachtingen duidelijker en kunnen mogelijke dubbele en aanvullende vragen afnemen.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Onze controleaanpak

Dit hoofdstuk is bedoeld om u een duidelijk overzicht te geven van de wijze waarop wij met de input van de voorgaande paragrafen de controle van de jaarrekening van provincie Utrecht uitvoeren. Dit omvat inzichten in materialiteit, reikwijdte, normenkader, controlefilosofie, controlerisico's, IT-aanpak en risico's rondom fraude en het niet-naleven van wet- & regelgeving.

02

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Materialiteit

De reikwijdte van de controle en de materialiteit nader toegelicht

Reikwijdte van de controle

Wij hebben de reikwijdte van onze controle zo ontworpen dat een controle van hoge kwaliteit kan worden uitgevoerd met als doel om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen ter ondersteuning van ons oordeel.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeelonthouding

Materialiteit is bepaald op € 5,6 miljoen

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door de toepassing van de materialiteit. Wij stellen bepaalde kwantitatieve drempels voor materialiteit vast. Op basis van deze drempels, en vanuit kwalitatieve overwegingen, hebben wij de aard, het tijdschema en de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden voor de individuele jaarrekeningposten en toelichtingen in de jaarrekening kunnen vaststellen en het effect van geïdentificeerde onjuistheden op ons oordeel kunnen beoordelen.

U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstolerantie wij hanteren. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Als staten kunt u besluiten de accountant te vragen de jaarrekening met een lagere goedkeuringstolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan.

De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel is hiernaast weergegeven. De toleranties zijn nu in eerste instantie gebaseerd op de programmabegroting 2021. We actualiseren de materialiteit bij aanvang van de eindejaarscontrole om veranderingen in uw provincie en haar financiële prestaties weer te geven.

Soort tolerantie	
Goedkeuringstolerantie	€5.600.000 (2020: €6.000.000).
Uitvoeringstolerantie	€4.200.000 (2020: €3.000.000).
Rapporteringstolerantie	€250.000 (2020: €250.000).
Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Single information, Single audit (SiSa)	

Uitvoeringstolerantie

Op basis van onze risicoanalyse in relatie tot het niveau van interne beheersing en de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole 2020 hanteren wij voor de uitvoeringstolerantie een afslag van 25% bij de jaarrekeningcontrole 2021. In 2020 hebben wij een afslag van 50% gehanteerd.

Wet Normering Topinkomens

Voor de controle op de bijlage Wet Normering Topinkomens gelden de toleranties zoals jaarlijks gepubliceerd in het controleprotocol WNT op www.topinkomens.nl. De betreffende toleranties variëren van 0 (in geval van wel/niet opnemen functionarissen) tot enkele duizenden euro's ten aanzien van onjuistheden in de verantwoording.

Single information, Single audit (SiSa)

Via de SiSa-bijlage bij de jaarrekening legt u verantwoording af over van ministeries ontvangen specifieke uitkeringen. De goedkeurings- en uitvoeringstolerantie zijn gelijk aan die voor de jaarrekening. De rapporteringstolerantie wijkt af van de jaarrekening:

- Voor regelingen < €125.000: € 12.500
- Voor regelingen > €125.000 en <€1.000.000: 10% van de omvang basis van de specifieke uitkering
- Voor regelingen > €1.000.000: €125.000

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Reikwijdte van de controle

U heeft ons verzocht de jaarrekening 2021 van provincie Utrecht te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, die wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. Onderstaand hebben wij daarom weergegeven op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle betrekken.

Bij de uitvoering van de controle kunt u ons specifieke speerpunten meegegeven, waarover u additioneel geïnformeerd wilt worden. Deze bespreken we graag met u op 13 oktober 2021.

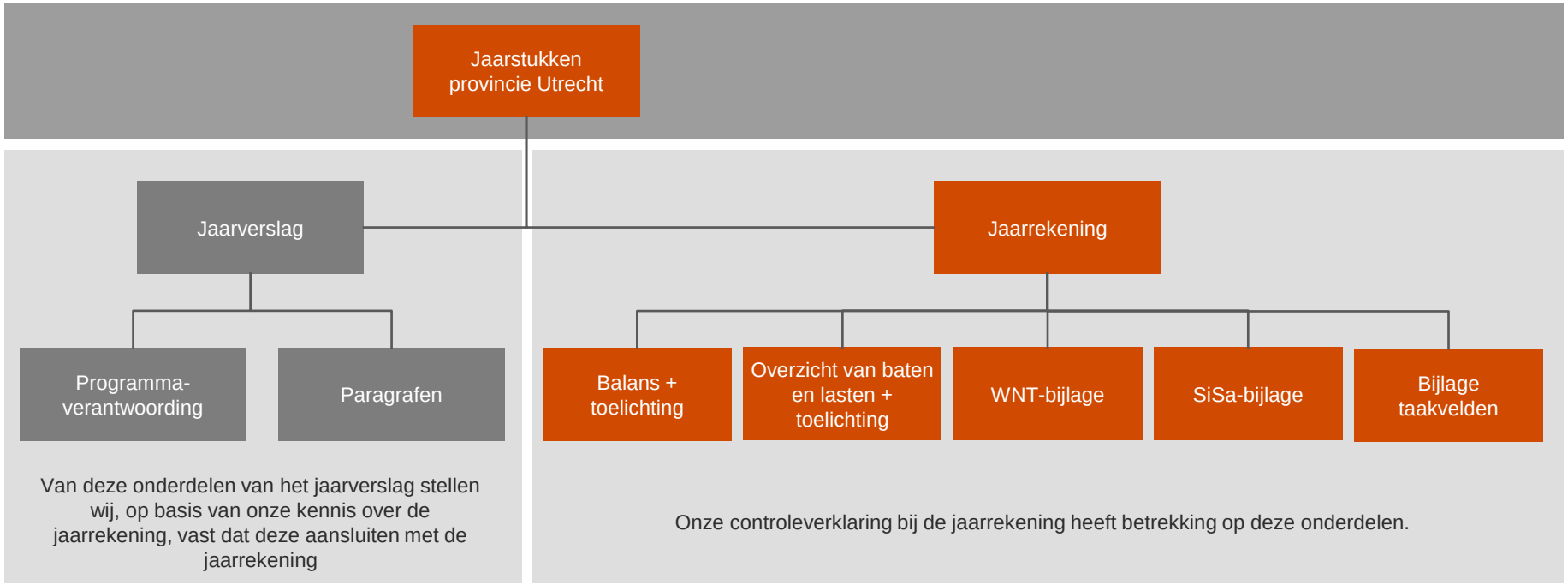

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Het normenkader als meetlat voor de controle

In onze controleverklaring geven wij tevens een oordeel over de rechtmatigheid van de jaarrekening. De rechtmatigheid omvat drie aanvullende aspecten:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het college binnen de door u beschikbaar gestelde budgetten en kredieten;
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Specifiek ten aanzien het voorwaardencriterium geldt dat u als provincie voor een deel zelf bepaalt welke wet- en regelgeving betrokken wordt in de controle. Deze wet- en regelgeving wordt vastgelegd in het normenkader. Het college stelt dit normenkader vast en legt dit minimaal ter kennisname voor aan u als staten.

Voor ons oordeel over de rechtmatigheid van de jaarrekening actualiseert het college het normenkader met alle te toetsen wet- en regelgeving en legt dit ter besluitvorming voor aan de Staten
Onderstaand is als voorbeeld weergegeven welke keuzes u als provincie heeft ten aanzien wat wel en wat niet in het normenkader dient te worden opgenomen.

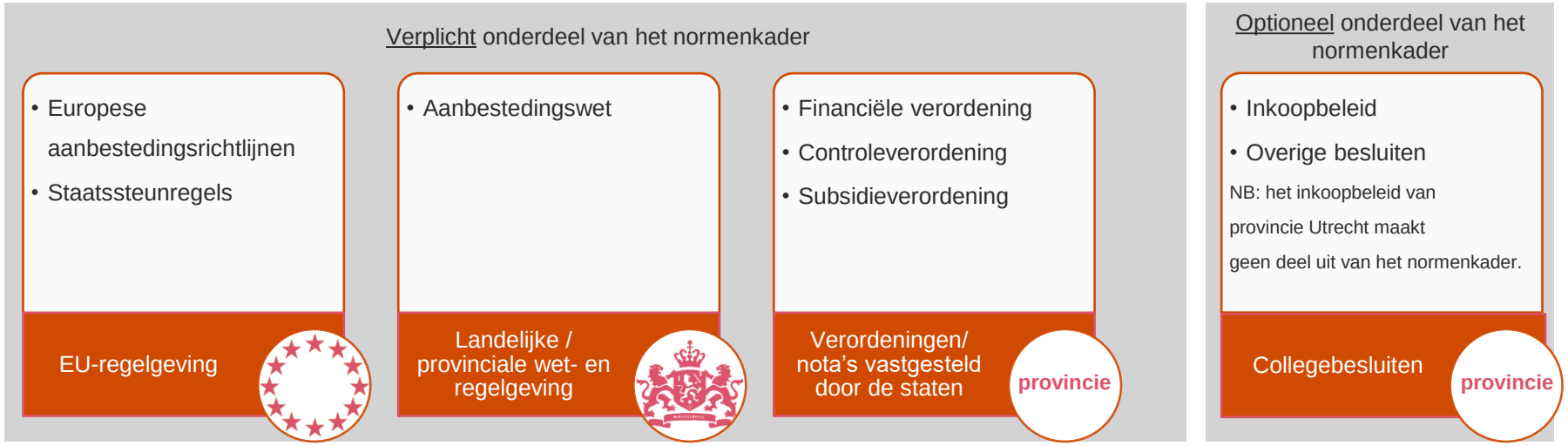

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Onze controlefilosofie

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. In onze controle hanteren wij daarvoor het 'three lines'-model. Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen. De verschillende lijnen staan voor de volgende plaats in de interne beheersing:

- de *eerste lijn*: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- de *tweede lijn*: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- de *derde lijn*: in uw verbijzonderde interne controle en audits achteraf.

	1e lijn Lijnmanagement	2e lijn Ondersteuning	3e lijn Verbijzonderde Interne controle
	Domeinen/teams	Bedrijfsvoering, business- & financial controllers Team AO/IC	Concerncontrol
provincie	•Primair verantwoordelijk voor getrouwheid en rechtmatigheid transacties binnen eigen processen •Verantwoordelijk voor kwalitatieve analyse en toelichting P&C producten	•Ondersteunt de domeinen en teams bij de optimalisering van de primaire processen en team AO/IC voert verbijzonderde interne controles uit. •De administratie voert bij de verwerking een aantal primaire controles uit op de 1e lijn.	•Eenheid concerncontrol voert audits uit op de werking van het VIC plan en uitkomsten van team AO/IC en voert thema audits uit. •Adviseert over verbetering in de 1e en 2e lijn
PwC	•Adviseert (met de VIC) preventieve interne controlemaatregelen in het primaire proces •Geeft feedback om leesbaarheid/ informatiewaarde P&C documenten te verhogen	•Adviseert preventieve interne controlemaatregelen in het ondersteunende proces en de IT •Geeft adviezen om effectiviteit control-werkzaamheden te vergroten	•Adviseert/klankbord om te komen tot een effectieve en efficiënte controleaanpak •Maakt waar mogelijk gebruik van de werkzaamheden van het team AO/IC

Wij rapporteren via het push-left principe

Het push-left principe is er op gericht de interne beheersing in de 1e en 2e lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de 1e en 2e lijn, dan zullen wij deze daarom rapporteren als bevinding, ook als deze in de 3e lijn met verbijzonderde interne controle ondervangen wordt.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Controlerisico’s

Overzicht van de significante controlerisico’s

Op basis van onze kennis van uw organisatie hebben wij de controlerisico's in kaart gebracht, met als doel controleprocedures te ontwerpen waarmee de mogelijke onjuistheden in de jaarrekening kunnen worden opgespoord.

De frauderisico’s zijn specifieke risico’s die horen bij de sector. Op basis van de uitkomsten van de interim werkzaamheden zullen wij de risico-inventarisatie bijstellen als de kwaliteit van de interne beheersing in voldoende mate is toegenomen.

Onderstaande tabel bevat een samenvatting van de significante risico's..

.

Inherente risico	Risiconiveau dit jaar	Risiconiveau vorig jaar
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door management (Fraude, sectorbreed). Geen wijziging in de risico inschatting.	Normaal – Significant	Normaal – Significant
Frauderisico in de inkomende subsidies, met juiste afgrenzing en voldoen aan de voorwaarden (Fraude, fout, sectorbreed). Geen wijziging in de risico inschatting.	Normaal – Significant	Normaal – Significant
Frauderisico bij uitgaande betalingen (Fraude, specifiek) Na de tussentijdse controle het risico heroverwegen op basis van werking ingerichte beheersmaatregelen.	Normaal – Significant	Normaal – Significant
Aanbestedingen voldoen niet aan EU-aanbestedingsrichtlijnen (Fout, sectorbreed) Geen wijziging in de risico inschatting.	Normaal – Significant	Normaal – Significant
Gunning van (Europese) aanbestedingen aan bevriende partijen (Fraude, sectorbreed) Geen wijziging in de risico inschatting.	Normaal – Significant	Normaal – Significant

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Controlerisico’s

Overzicht van de significante en overige verhoogde controlerisico’s

Inherente risico	Risiconiveau dit jaar	Risiconiveau vorig jaar
Volledigheid materiële vaste activa (Fout, specifiek) De risico-inschatting is bijgesteld. Na evaluatie vallen voor het significante risico de onderdelen juistheid en afgrenzing af.		
Juistheid overlopende passiva (Fout, specifiek) De risico inschatting is bijgesteld, voorgaand jaar zag het risico tevens toe op de overlopende activa inclusief de elementen volledigheid en afgrenzing. Voor 2021 is blijft het risico op juistheid overlopende passiva significant.	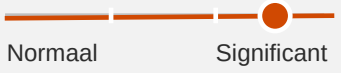	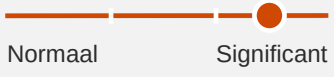
Afgrenzing van subsidielasten aan het juiste boekjaar volgens nieuwe wijze van lastneming (Fout, specifiek) De risico-inschatting is specifiek gemaakt voor de verwerking van de nieuwe lastnemingssystematiek.		

Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door management

Achtergrond

Hoewel het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management van entiteit tot entiteit zal verschillen, is het risico bij alle organisaties aanwezig en tevens significant, in overeenstemming met ISA 240.

Belangrijkste observaties voor dit risico

Het risico van het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen wordt beïnvloed door:

- Schattingen zoals (debiteuren) voorzieningen, bijzondere waardevermindering.
- Ongebruikelijke journaalposten;
- Verschuivingen tussen budgetten of projecten.

Onze controleaanpak

Wij zullen gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren op journaalposten en boekingen die voldoen aan de risicocriteria die wij identificeren vanuit onze frauderisicoanalyse. Wij identificeren en toetsen deze ongebruikelijke transacties.

Wij controleren de juistheid van de journaalposten in het grootboek en andere gemaakte correcties bij het opstellen van de jaarrekening. Dit doen wij onder andere door de toepassing van data-analyse.

Daarnaast voegen wij een element van onvoorspelbaarheid toe aan de controle en controleren wij schattingen op afwijkingen.

Audit tools

Er wordt in dit kader voornamelijk gebruik gemaakt van Halo.

Frauderisico in de inkomende subsidies, met juiste afgrenzing en voldoen aan de voorwaarden

Achtergrond

Het risico ziet toe op het onterecht verwerken van inkomende subsidiegelden. Bijvoorbeeld door toerekening aan het verkeerde boekjaar of het verwerken van de subsidie terwijl niet aan de achterliggende voorwaarden is voldaan.

Belangrijkste observaties voor dit risico

Het risico wordt beïnvloed door:

- Mogelijkheid tot beïnvloeding jaarcijfers doordat een totaal overzicht van inkomende subsidie gelden niet aanwezig is
- Ongebruikelijke journaalposten;
- Verschuivingen tussen budgetten of projecten.

Onze controleaanpak

Wij zullen gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren op ontvangsten en vaststellen of deze terecht in het juiste boekjaar zijn verwerkt. Tevens nemen wij college -en statenbesluiten door om vast te stellen of de provincie deelneemt aan projecten waar subsidiegelden aan toegekend zijn.

Audit tools

Er wordt in dit kader voornamelijk gebruik gemaakt van Halo.

Frauderisico bij uitgaande betalingen

Achtergrond

Het is de verwachting dat we nog niet voor geheel 2021 kunnen steunen op de interne beheersing bij de uitgaande betalingen. Derhalve is het frauderisico voor 2021 verhoogd.

Belangrijkste observaties voor dit risico

Door het ontbreken van zichtbare functiescheiding en zichtbare interne beheersmaatregelen is het risico op onrechtmatige betalingen verhoogd.

Eind 2020 zijn enkele verbeterstappen met spoed in het proces ingericht. Daarnaast worden in 2021 worden verschillende verbeterstappen in het proces doorgevoerd, maar omdat wij verwachten dat deze nog niet in het gehele jaar effectief zijn, blijft het frauderisico verhoogd.

Onze controleaanpak

We voeren gegevensgerichte werkzaamheden uit op de uitgaande betalingen. Tevens stellen we vast in hoeverre de beheersmaatregelen voor heel 2021 effectief zijn geweest. Voor het tweede halfjaar van 2021 is het de verwachting dat we beelden kunnen delen vanuit het CMP. De gegevensgerichte aanpak blijft hierbij voor 2021 ongewijzigd.

Aanbestedingen voldoen niet aan EU-aanbestedingsrichtlijnen

Achtergrond

(Europese) aanbestedingen kennen complexe regelgeving. De juiste naleving van de EU-aanbestedingsrichtlijnen wordt achteraf op basis van gegevensgerichte controlewerkzaamheden vastgesteld. Voor de jaarrekeningcontrole 2021 merken wij het naleven van de EU-aanbestedingsrichtlijnen dan ook wederom aan als een significant risico.

Belangrijkste observaties voor dit risico

De kans op een fout is hoog aangezien de regelgeving specifiek en complex is. Specifiek hebben wij het risico op de naleving van EU-aanbestedingen als significant risico aangemerkt. Dit vanwege de complexiteit, aanzienlijke foutgevoeligheid, de bevindingen in het verleden die doorlopen in het huidige begrotingsjaar en de grote omvang van aanbestedingen bij provincie Utrecht

Onze controleaanpak

We voeren een gegevensgerichte controle uit op de aanbestedingen waarbij we vaststellen dat de juiste aanbestedingsvorm is gekozen. In het bijzonder voeren we aanvullende analyses en controles uit op de volledigheid van het naleven van de EU-aanbestedingsrichtlijnen. Waar mogelijk maken we gebruik van de werkzaamheden van team AO/IC en van concerncontrol.

Daarbij toetsen we ook de naleving van het inkoopbeleid van provincie Utrecht. Eventuele afwijkingen zullen niet in het oordeel voor financiële rechtmatigheid worden meegenomen omdat het inkoop- en aanbestedingsbeleid niet in het normenkader is opgenomen.

Gunning van (Europese) aanbestedingen aan bevriende partijen

Achtergrond

De lokale overheden zijn aangemerkt als een sector met een verhoogde kans op corruptie/omkoping (al dan niet in combinatie met aanbestedingen). De reden hiervoor is dat er bij provincies een breed scala aan inkooptransacties van relatief grote omvang voorkomen.

Belangrijkste observaties voor dit risico

Kans op fouten door corruptie/omkoping is inherent aanwezig. Met name de transacties ten aanzien van aanbestedingen zien wij als transacties met een verhoogde kans. Deze transacties zijn veelal omvangrijk, daardoor is een mogelijke fout als gevolg van corruptie/omkoping groot. Daarnaast is het publiciteitsrisico en de gevoeligheid bij afwijkingen groot.

Onze controleaanpak

Tijdens de controle van de aanbestedingen beoordelen we naast de rechtmatigheid tevens het proces waarin de aanbesteding tot stand is gekomen. Hierbij nemen wij onder andere functiescheidingen en totstandkoming in overeenstemming met het inkoopbeleid in overweging. Wij toetsen hierbij in hoeverre er op marktconforme gronden gehandeld is tijdens het gunningsproces.

Volledigheid materiële vaste activa

Achtergrond

De complexe inrichting van de activa administratie zorgt ervoor dat het moeilijk is om grip te krijgen op de juiste en volledige verwerking van de materiële vaste activa. Op basis van onze risico inschatting zien wij het verhoogde risico voor de jaarrekeningcontrole 2021 specifiek op de volledigheid en nemen we de juistheid als normaal risico mee.

Belangrijkste observaties voor dit risico

De registratie en administratieve verwerking in het financiële systeem SAP is complex. Hierdoor zijn de projecten financieel moeilijk beheersbaar. De interne aansluiting tussen de activaregistratie en de jaarrekening moet handmatig gemaakt worden en is tijdsintensief.

Onze controleaanpak

Wij controleren de volledigheid van de materiële vaste activa gegevensgericht. De volgende elementen krijgen hierbij verhoogde aandacht:

- Zijn alle investeringen die aan de activeringsvereisten voldoen ook daadwerkelijk geactiveerd, dit ook in relatie tot de verwerking van activering van WBS elementen waar primair kosten voor de exploitatie in worden verwerkt.
- Sluiten de activastaten en de kredietoverzichten aan met de begroting en de financiële administratie in relatie tot de volledigheid van activeren.

Juistheid overlopende passiva

Achtergrond

Het risico ziet toe op de inrichting van het proces om te komen tot de inschatting van de overlopende activa en passiva met de juiste afgrenzing in de jaarrekening. In boekjaar 2020 zagen we het verhoogde risico op juistheid en volledigheid van de overlopende activa en passiva. Na de evaluatie van de risico inschatting en de inrichting van het proces van provincie Utrecht schatten we voor 2021 het verhoogde risico op de juistheid van de overlopende passiva. Hiermee stellen we het verhoogde risico bij.

Belangrijkste observaties voor dit risico

Door de wijze van inrichting van de financiële administratie is de kans op fouten aanwezig. Het bewust zijn van de toerekening aan baten en lasten aan het juiste boekjaar speelt ook een belangrijke rol bij het bepalen van de overlopende passiva.

Onze controleaanpak

Wij controleren de volledigheid van de overlopende passiva gegevensgericht, primair zijn dat de volgende werkzaamheden:

- Detailwerkzaamheden op de juistheid en achterliggende documentatie en inschatting van de opgenomen overlopende passiva.

Toerekening van subsidielasten aan het juiste boekjaar volgens nieuwe wijze van lastneming

Achtergrond

Het significante risico voor de toerekening van de subsidielasten is opgenomen, omdat op basis van de subsidieregistratie de toerekening van de juiste lasten handmatig moet worden opgebouwd en daarmee foutgevoelig is.

Voor 2021 passen wij de formulering van het risico aan doordat de wijze van de lastneming subsidies is aangepast.

Belangrijkste observaties voor dit risico

We zullen vaststellen hoe de nieuwe wijze van lastneming subsidies is verwerkt in het subsidieproces en in de P&C cyclus.

Onze controleaanpak

We voeren een gegevensgerichte controleaanpak uit om vast te stellen dat de subsidielasten getrouw en rechtmatig zijn versterkt. Specifiek voor het verhoogde risico stellen we de nieuwe wijze van de verwerking van de lastneming van de subsidies vast.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

IT-aanpak

De impact van IT-risico's en IT-General Controls op onze controleaanpak

Ons inzicht in uw IT-omgeving

Tijdens de controle krijgen we een goed inzicht in uw processen en uw gegevens. Onderdeel van de jaarrekeningcontrole is dat we ons verdiepen in de wijze waarop provincie Utrecht de IT-risico's mitigeert. De IT-risico's staan hiernaast weergegeven en deze risico's adresseren we in onze IT-audit waar het de processen van de jaarrekening raakt.

Omdat de gegevens die we gebruiken bij onze controle grotendeels afkomstig zijn van uw systemen, krijgen we inzicht in uw IT-omgeving en relevante IT-General Controls ('ITGC's') voor de applicaties die relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole, zoals uitgelicht op de volgende pagina over IT-scope.

De ITGC's zijn beleidsregels en procedures die worden gebruikt om de IT-omgeving en -activiteiten te beheren en om de voortdurende werking van geautomatiseerde applicatiecontroles en geautomatiseerde (financiële) procedures die afhankelijk zijn van computerprocessen te garanderen.

Bij het updaten van dit inzicht besteden we onder andere aandacht aan service-organisaties, ERP-systemen, implementatie en gebruikerstoegang. De betrouwbaarheid van uw gegevens staat ook centraal in de data-analyse die we uitvoeren tijdens onze controle.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

IT-aanpak

Belangrijke aandachtsgebieden

De belangrijkste IT-ontwikkelingen bij provincie Utrecht

We hebben de volgende ontwikkelingen vastgesteld die mogelijk van invloed zijn op onze controleaanpak:

- Implementatie van CMP (continuous monitoring platform)
- Opvolging bevindingen eerdere jaren uit de IT processen

Relevante systemen

We beoordelen applicatiesystemen, datawarehouses, rapporten en ondersteunende IT-infrastructuur (database, besturingssysteem en netwerk) die betrokken zijn bij de relevante bedrijfsprocessen, vanaf het begin van een transactie tot de registratie ervan in het grootboek. Dergelijke transacties leiden uiteindelijk tot rapportage in de financiële overzichten, en daarom kunnen een of meer van deze systemen en IT-infrastructuur relevant zijn voor de controle.

Nadat we ons begrip van IT hebben afgerond, bepalen we welke van de applicaties die door Utrecht worden gebruikt, in aanmerking komen voor onze controle van de jaarrekening. Op basis van de uitkomsten van de controle in 2020 verwachten wij nog geen zekerheid te krijgen ten aanzien van de IT-afhankelijkheden door het in werking testen van ITGC’s. Wel is het de verwachting dat door de inzet van het CMP op basis van data gedreven werkzaamheden zekerheid verkregen kan worden over het tweede halfjaar 2021.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Cyberbeveiliging

Nieuwe digitale kwetsbaarheden, veroorzaakt door toenemende digitalisering. Hoe gaat Utrecht om met het risico van cybercriminaliteit?

Het effect van cyberbeveiliging op onze controle

Onze benadering van cyberveiligheid is gebaseerd op onze inherente risicobeoordeling. Deze beoordeling begint met het identificeren van risicofactoren voor cyberveiligheid, zoals de toepasbaarheid van specifieke cyberbeveiligingswetten, het bestaan van contractuele verplichtingen met betrekking tot cyberbeveiliging jegens klanten of het feit dat u zeer gevoelige persoonsgegevens verwerkt (AVG).

Op basis van de aard, waarschijnlijkheid en omvang van deze factoren bepalen wij of de risicofactoren resulteren in een cyberbeveiligingsrisico dat een materiële impact kan hebben op de jaarrekening.

Als we vaststellen dat cyberbeveiligingsrisico's een materiële impact kunnen hebben op de financiële overzichten, plannen we een gepaste reactie om het geïdentificeerde risico aan te pakken.

Voor meer informatie verwijzen wij naar recente publicaties van PwC op dit gebied: Cybersecurity & Privacy - Digital & Data - Thema's - PwC

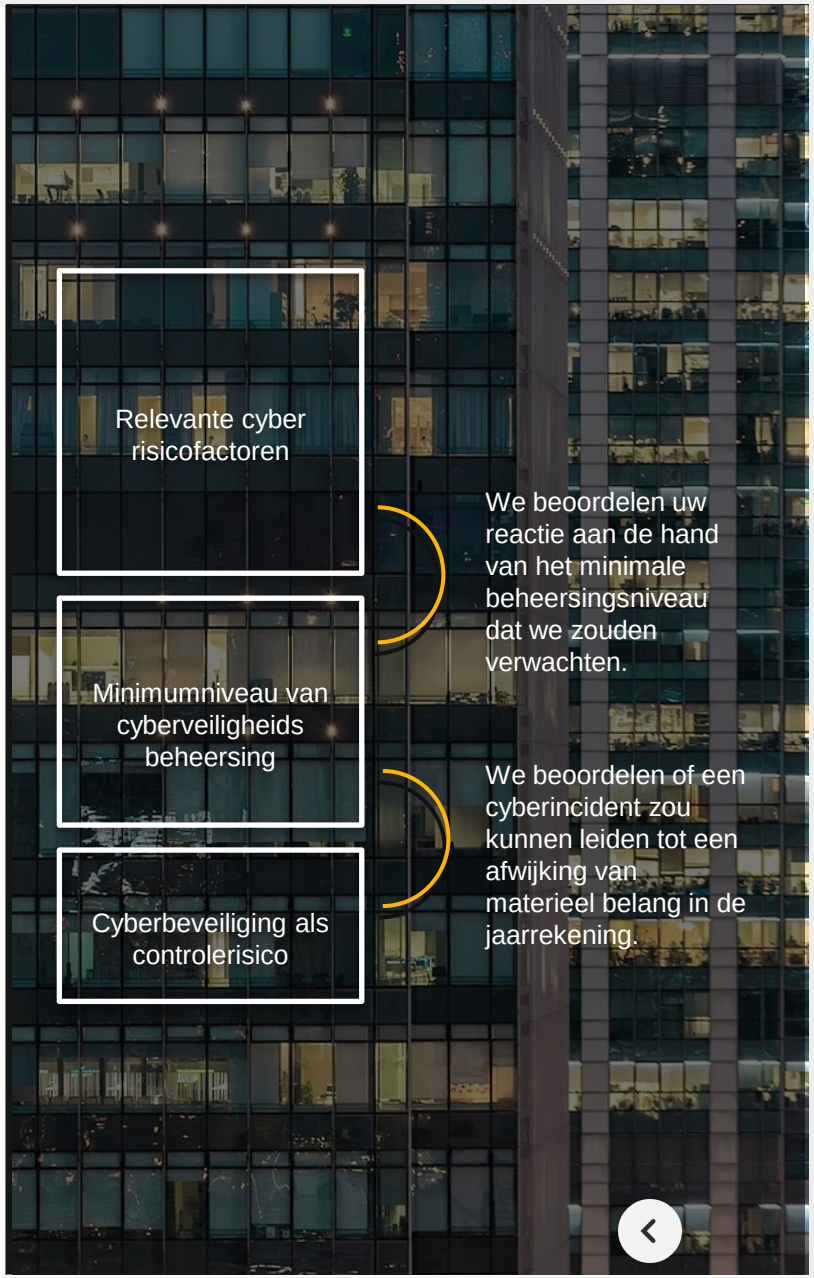

Wat worden als zeer gevoelige persoonsgegevens beschouwd?

AVG identificeert de volgende gegevens als "zeer gevoelig":

- raciale of etnische afkomst;
- politieke opvattingen;
- religieuze of filosofische overtuigingen;
- lidmaatschap van een vakbond;
- genetische gegevens, biometrische gegevens die uitsluitend worden verwerkt om een mens te identificeren;
- gezondheid;
- iemands seksleven of seksuele geaardheid; of
- criminele geschiedenis.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Materialiteit
Reikwijdte van de controle
Normenkader 2021
Controlefilosofie
Controlerisico's
IT-aanpak
Fraude en niet-naleven
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen

Fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

Het risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving nader uiteengezet

Ons beeld van uw risicobeoordelings- en -beheersingsproces op het gebied van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving

Allereerst willen wij inzicht krijgen in uw risicobeoordeling en uw proces om de risico's vast te stellen, te beheersen en te communiceren op het gebied van fraude, omkoping, corruptie en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In dit verband willen wij een robuuste dialoog voeren met de directie, het college van B&W en de FAC, over uw risicobeoordelings- en -beheersingsproces.

Wat we van uw organisatie mogen verwachten

De video hiernaast legt uit wat we zouden verwachten van een organisatie als de uwe, waarin goed bestuur belangrijk is om fraude te voorkomen en op te sporen. De video belicht de verantwoordelijkheden van de organisatie en hoe u dit kunt aanpakken.

Onze observaties en risicobeoordeling

We willen graag de volgende observaties van uw risicobeoordelings- en -beheersingsproces met u delen op het gebied van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving:

- Provincie Utrecht beschikt over een gedragscode en klokkenluidersregeling. Meldingen die via de klokkenluidersmeldpunten binnenkomen worden onderzocht.
- De frauderisicoanalyse wordt één keer per jaar opnieuw opgesteld. De frauderisico's zijn opgenomen in het provincie brede risicomanagementsysteem en worden twee keer per jaar geactualiseerd bij de programmabegroting en de jaarrekening
- In 2021 werkt de regisseur integriteit aan de bundeling van de verschillende elementen van fraude en integriteitsrisico's en beheersing daarbij.

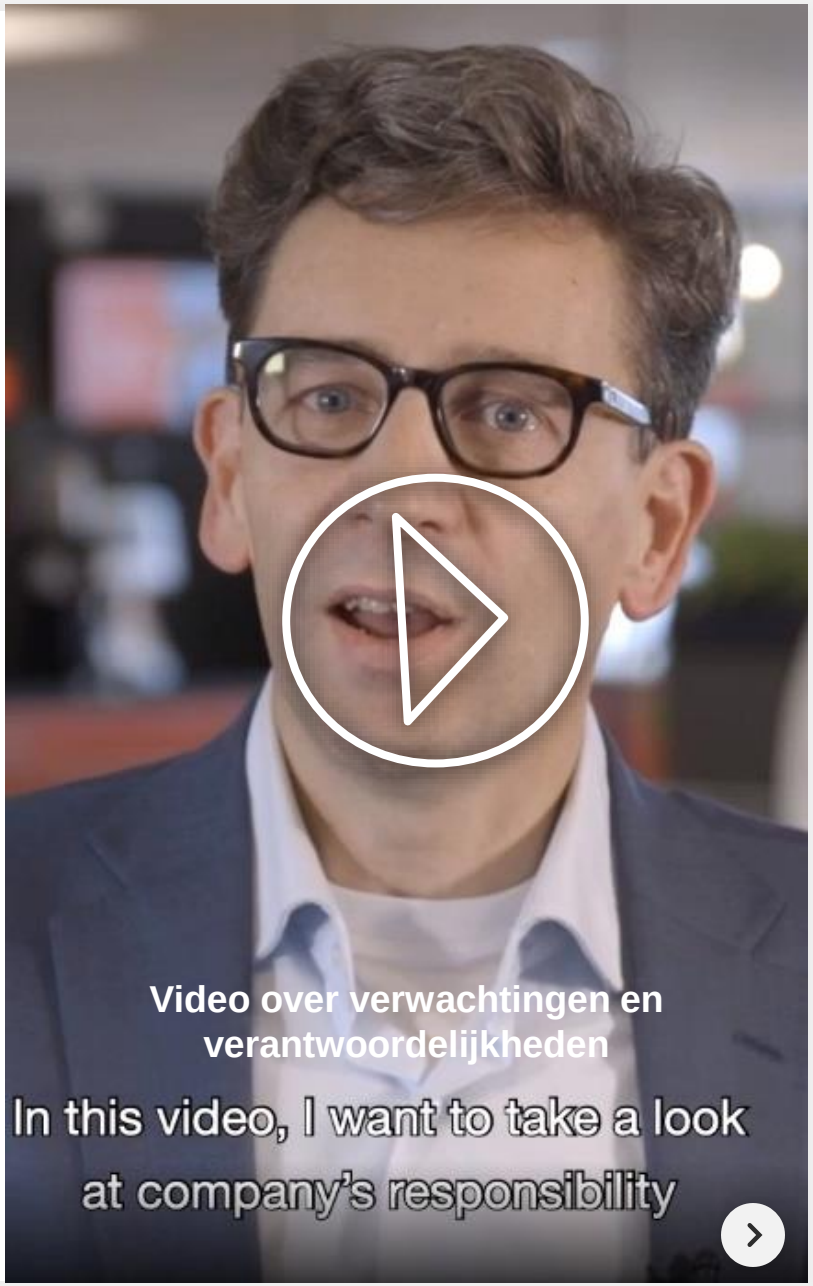

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Ontwikkelingen
Communicatie
Bijlagen

Overige onderwerpen

In deze sectie reflecteren we op andere onderwerpen die van invloed kunnen zijn op uw provincie of de jaarrekening. Daarnaast staan we stil bij de afhankelijkheid van derden.

03

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Ontwikkelingen
Communicatie
Bijlagen

Ontwikkelingen die u als staten raken

Rechtmatigheidsverantwoording uitgesteld tot 2022

Doordat de parlementaire goedkeuring is vertraagd, is invoering van de rechtmatigheidsverantwoording met een jaar uitgesteld. Dit betekent dat het college naar verwachting vanaf boekjaar 2022 zelf verantwoording over de rechtmatigheid zal moeten afleggen, als onderdeel van de jaarrekening. De eenheid CCO heeft uitgesproken 2021 als een proefjaar te beschouwen en de leerpunten hieruit mee te nemen bij de daadwerkelijke implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording in 2022. Wij zijn van mening dat dit een goede stap is om de scope van de werkzaamheden uit te kunnen breiden. Zo heeft u nog voldoende tijd om het proces richting 2022 eventueel bij te sturen. We gaan graag komende periode met u aan de slag om dit nader invulling te geven.

Wijziging lastneming subsidies per 2021

Zoals gerapporteerd in het accountantsverslag 2020 is in 2021 de grondslag van lastneming subsidies op basis van het BBV gewijzigd. Dit heeft ook gevolgen voor de wijze van lastneming in de provinciale jaarrekening en begroting. Er wordt hierbij meer aangesloten bij het moment van uitvoering van de prestaties.

Bij de jaarrekeningcontrole 2021 stellen wij vast hoe de interne beheersing van de provincie hierop is aangepast. Belangrijk aanknopingspunt is om de toerekening van lasten direct te registreren in SRS.

Notitie MVA en wijziging voor begrotingsjaar 2021

Vanuit de notitie materiële vaste activa van januari 2020 geldt vanaf begrotingsjaar 2021 dat in geval van achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties er op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening wordt gevormd. Wij adviseren u hier een inventarisatie van te maken en dit op een juiste manier te verwerken.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Ons team
Controleplanning
Bijlagen

Communicatie

In deze sectie belichten we onze samenwerking, de planning van de werkzaamheden en de basis van het overeengekomen aantal uren.

04

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Ons team
Controleplanning
Bijlagen

Ons team

Een betrokken en ervaren controleteam

Ons team is vastbesloten om altijd voor u beschikbaar te zijn. In de figuur hiernaast vermelden we de belangrijkste leden van ons ervaren controleteam met hun contactgegevens, zodat u ze op elk moment kunt bereiken.

Daarnaast zetten wij specialisten in bij onze controle (bijvoorbeeld op het gebied van btw). In de figuur hiernaast hebben we een gedeelte van het controleteam en hun rollen genoemd.

Uw feedback vertalen in verbeteracties

Een open en eerlijke evaluatie is belangrijk voor de optimalisatie van de dienstverlening die wij bieden, en dat is ook belangrijk voor u. Via een gezamenlijke evaluatie met uw ambtelijke organisatie hebben wij u gevraagd naar uw ervaringen en uw suggesties voor gezamenlijke verbetering. We hechten veel waarde aan het continueren van onze open communicatie met u en vertalen uw feedback in verbeterpunten en relevante acties.

Wij maken gebruik van experts

Bepaalde gebieden vragen mogelijk om aanvullende expertise die verder gaat dan de traditionele controlemiddelen. Gedurende de controle maken we gebruik van onze experts om de belangrijkste gebieden van uw bedrijfsrisico's te evalueren, zoals pensioenen, financiële instrumenten, WNT, SiSa en Sociale zaken. Deze specialisten zorgen ervoor dat we over de juiste middelen beschikken om onze controledoelstellingen te realiseren. Op basis van hun best practice-kennis zal ons team standpunten geven met betrekking tot de organisatie, de industrie en naleving van de regelgeving.

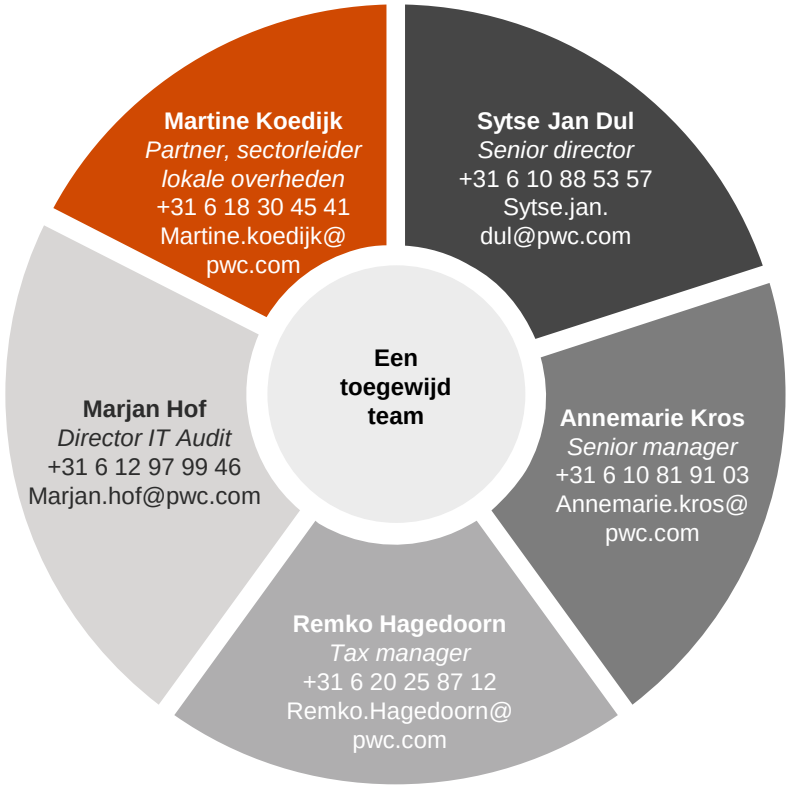

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Ons team
Controleplanning
Bijlagen

Controleplanning

Een overzichtelijk controleproces

We faseren onze controle zo gelijkmatig mogelijk gedurende het jaar en besteden veel tijd aan het begrijpen van wijzigingen in de controleomgeving, het testen van tussentijdse saldi en het bespreken van mogelijke transacties en accounting kwesties. Ons doel is om tijdig (complexe) accountingonderwerpen te bespreken, te testen en op te lossen wanneer deze zich voordoen en ruim voor het einde van het jaar. In onderstaande tabel is de planning voor de audit 2021 gevisualiseerd.

jul - sept

Planningsfase

- Bespreken auditplan
- Kennisnemen ontwikkelingen provincie
- Update meetings
- Opzetten en bespreken risicoanalyse
- Controleplanning opstellen
- Interne controle plannen doornemen en hierover terugkoppelen
- Afspraken met organisatie maken over planning en oplevering
- Opzet algemene IT-beheersing beoordelen

Opdrachtbevestiging *staten*

Auditplan *staten*

sept - okt

Interim-controle

- Bespreken opzet financiële processen
- Vaststellen of processen in de praktijk ook bestaan zoals ze beschreven zijn
- Actualisatie IT audit
- Gegevensgerichte controles op de werkzaamheden team AO/IC en eenheid CCO 1e halfjaar 2021

Rapportage interim bevindingen *college*

nov - jan

Vroegtijdige zekerheid

- Gegevensgerichte controles op de werkzaamheden team AO/IC en eenheid CCO 2e halfjaar
- Detailwerkzaamheden op aanbestedingen, MVA, reserves, begrotingsrechtmatigheid
- Risicoanalyses SISA
- Bespreken risicovolle dossiers met organisatie/directie ter voorbereiding op jaarrekeningcontrole
- Met de organisatie op te leveren specificaties jaarrekeningcontrole bespreken

Boardletter *staten*

feb - mei

Eindejaarscontrole

- Uitvoeren jaarrekeningcontrole
- Controle van derden ontvangen verantwoordingen
- Bespreken uitkomsten controle
- Controleaanpassingen in definitieve jaarrekening
- Bespreken accountantsverslag met organisatie, college en staten (FAC)
- Evaluatie

Accountantsverslag *staten*

Controleverklaring *staten*

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Ons team
Controleplanning
Bijlagen

Onze samenwerking tijdens de controle

Een overzichtelijk controleproces en een constructieve samenwerking

De controle van de jaarrekening van provincie Utrecht vereist voldoende tijd en aandacht van de teamleden van het juiste niveau voor inhoudelijke werkzaamheden, beoordeling en begeleiding. In overeenstemming met de maatregelen die zijn voorgeschreven in het rapport “In het publiek belang”, geven wij hieronder een samenvatting van aantal uren dat PwC Nederland verwacht te besteden aan de controle over 2021.

De te verlenen diensten op het gebied van controle- en geïntegreerde verslaggeving in 2021

Als onderdeel van onze controle inzake de jaarrekeningcontrole 2021 van de provincie Utrecht voeren wij ons auditplan uit zoals samengevat in dit document. Wij verstrekken de volgende rapportages:

- Rapportage interim-bevindingen en de boardletter;
- Accountantsverslag per jaareinde, met een samenvatting van de bevindingen van de controle;
- Controleverklaring over de jaarrekening 2021.

De controle 2020 constructief geëvalueerd

Wij hebben met de ambtelijke organisatie de jaarrekeningcontrole van 2020 geëvalueerd. Ondanks het volledig op afstand met elkaar samenwerken hebben wij elkaar goed kunnen vinden en was de onderlinge communicatie goed. Verwijs tevens naar de aparte paragraaf over feedback voor gerelateerde overwegingen en details.

Onze geplande uren en gestelde voorwaarden/aannames

In de bepaling van het honorarium gaan wij ervan uit dat de reikwijdte van onze controle niet verder wordt gewijzigd en dat het college de vereiste informatie zal verstrekken en ons toegang verleent tot relevante medewerkers in overeenstemming met onze verwachtingen en afgestemde planning. Onze geplande uren zijn gebaseerd op in één keer goed (‘first-time-right’) en tijdige aanlevering van de verzochte documenten. Alle werkzaamheden met betrekking tot speciale of specifieke projecten worden afzonderlijk in rekening gebracht. Wij maken gebruik van een webportal (Connect) voor het aanvragen en ontvangen van te verlenen diensten.

De inschatting van onze geplande uren werken wij uit in een aparte bijlage ter bespreking in de financiële auditcommissie.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

05

Bijlagen

In deze sectie hebben we de bijlagen opgenomen waaronder de vereiste communicatie, en de verantwoordelijkheden van het college, de staten en ons als externe accountant. Tot slot staan we stil bij de ‘audit tools’ die we inzetten gedurende de controle van provincie Utrecht.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Door controlestandaarden vereiste communicatie

Als PwC vinden wij het van belang om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle aan u rapporteren. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Auditplan	Rapportage interim-bevindingen en boardletter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC	●		●
Kernpunten van de controle	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle.		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het college			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op de financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de provincie.			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college en de staten voor de jaarrekening

Het college is verantwoordelijk voor:

- het opstellen en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV en het bepaalde in en krachtens de Wet normering topinkomens (‘WNT’);
- de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen; en voor
- interne beheersingsmaatregelen die het college noodzakelijk acht om een jaarrekening te kunnen opstellen die geen afwijkingen van materieel belang bevat door fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college afwegen of de financiële positie voldoende is om de provincie in staat te stellen de risico’s vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

De staten zijn verantwoordelijk voor het toezicht op het proces van de financiële verslaggeving door de provincie.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het plannen en uitvoeren van een controleopdracht op een manier die ons in staat stelt om voldoende en passende controle-informatie te krijgen die een basis voor onze verklaring biedt.

Onze doelstellingen zijn het krijgen van redelijke zekerheid of de jaarrekening als geheel geen onjuistheden van materieel belang bevat of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten, en het afgeven van een controleverklaring waarin onze verklaring is opgenomen. Redelijke zekerheid betekent een hoge, maar niet absolute mate van zekerheid, waardoor wij mogelijk niet alle materiële onjuistheden ontdekken. Onjuistheden kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten. Zij worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

Materialiteit heeft gevolgen voor de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van vastgestelde onjuistheden op onze verklaring.

Voor een gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden verwijzen wij u naar de bijlage bij onze controleverklaring.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude en wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden van het college

Deze bestaan uit:

- het identificeren en bewaken van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de provincie en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan het risico van fraude door het bespreken van prikkels en pressiepunten, kansen, en instellingen en rationaliseringen, evenals het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het ontwerpen en implementeren van programma's en beheersingsmaatregelen om fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving te voorkomen, te bestrijden en op te sporen;
- ervoor zorgen dat de cultuur en de omgeving van de provincie eerlijkheid en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de provinciet worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, en dat deze voldoen aan de wet- en regelgeving waarin de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van vermeende of vermoede misstanden die onder de aandacht van het college zijn gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met governance, d.w.z. de staten

Deze bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van eerlijkheid en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het evalueren van de beoordeling door het management van de risico's in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving, implementatie van passende maatregelen en zorgen voor een juiste 'tone at the top';
- ervoor zorgen dat het college passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te bestrijden en te voorkomen en om werknemers en andere stakeholders beter te beschermen;
- het onderzoeken van vermeende of vermoede misstanden die onder de aandacht van de staten zijn gebracht.
- het stellen van vragen aan het college over beheersingsmaatregelen ter bewaking van doelstellingen, zodat deze in redelijkheid haalbaar zijn.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Verantwoordelijkheden

Overzicht van verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude en wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant

De accountant is verantwoordelijk voor:

- het inplannen en uitvoeren van de controle om redelijke zekerheid te bieden dat de jaarrekening geen materiële onjuistheden bevat, ongeacht of deze worden veroorzaakt door fraude of door fouten;
- het evalueren of de programma's en beheersingsmaatregelen van de provincie waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt op de juiste wijze zijn opgezet en in werking gesteld;
- het evalueren van het proces van het management voor het beoordelen van de effectiviteit van programma's en beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- evalueren van noemenswaardige fraude aan de zijde van het seniormanagement en de gevolgen voor de controleomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In de context van onze controle van de jaarrekening zijn onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Onze ‘audit tools’

Onze belangrijkste technologieën

We weten dat het belangrijk is om gelijke trend te houden met onze klanten. We passen onze aanpak aan de situatie aan om te komen tot een digitale controle – oftewel meer gebruik te maken van onze technologie die naast die van u werkt. Het optimaal benutten van uw investering en verbetering zal tegelijkertijd leiden tot grotere voordelen voor de digitale controle van PwC. Hieronder is een beschrijving van deze tools en controletechnieken opgenomen.

Aura

Ons ERP-systeem dat de drijfveer is achter wereldwijde kwaliteit en consistentie.

Leer meer

Connect

Een tool voor gezamenlijk werken waarmee informatie snel en veilig kan worden gedeeld.

Leer meer

HR Insights

HR Insights

HR Insights is een applicatie die zich richt op de geautomatiseerde controle van de salariskosten.

Leer meer

Halo

Bekroonde gegevenscontroletool waarmee de betrouwbaarheid van informatie kan worden getoetst.

Leer meer

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Audit tools - Aura

Ons wereldwijde ERP-systeem zorgt voor wereldwijde kwaliteit en consistentie

In **Aura** wordt onze op risico gebaseerde aanpak weergegeven, waardoor we eenvoudiger kunnen zien hoe vastgestelde risico's worden aangepakt door onze werkzaamheden betreffende beheersingsmaatregelen en inhoudelijke toetsingen. Hiermee kunnen teams Aura toespitsen op specifieke scenario's, rekening houdend met risiconiveaus, vertrouwen op beheersingsmaatregelen en inhoudelijke toetsing.

Workshare feature is bedoeld voor shared service centers en controles op verschillende locaties, stelt ons in staat samen te werken en voorkomt dubbele werkzaamheden.

Workflow technology wijst controle procedures en individuele taken aan op gepersonaliseerde dashboards, waardoor werkzaamheden tijdig kunnen worden uitgevoerd en beoordeeld..

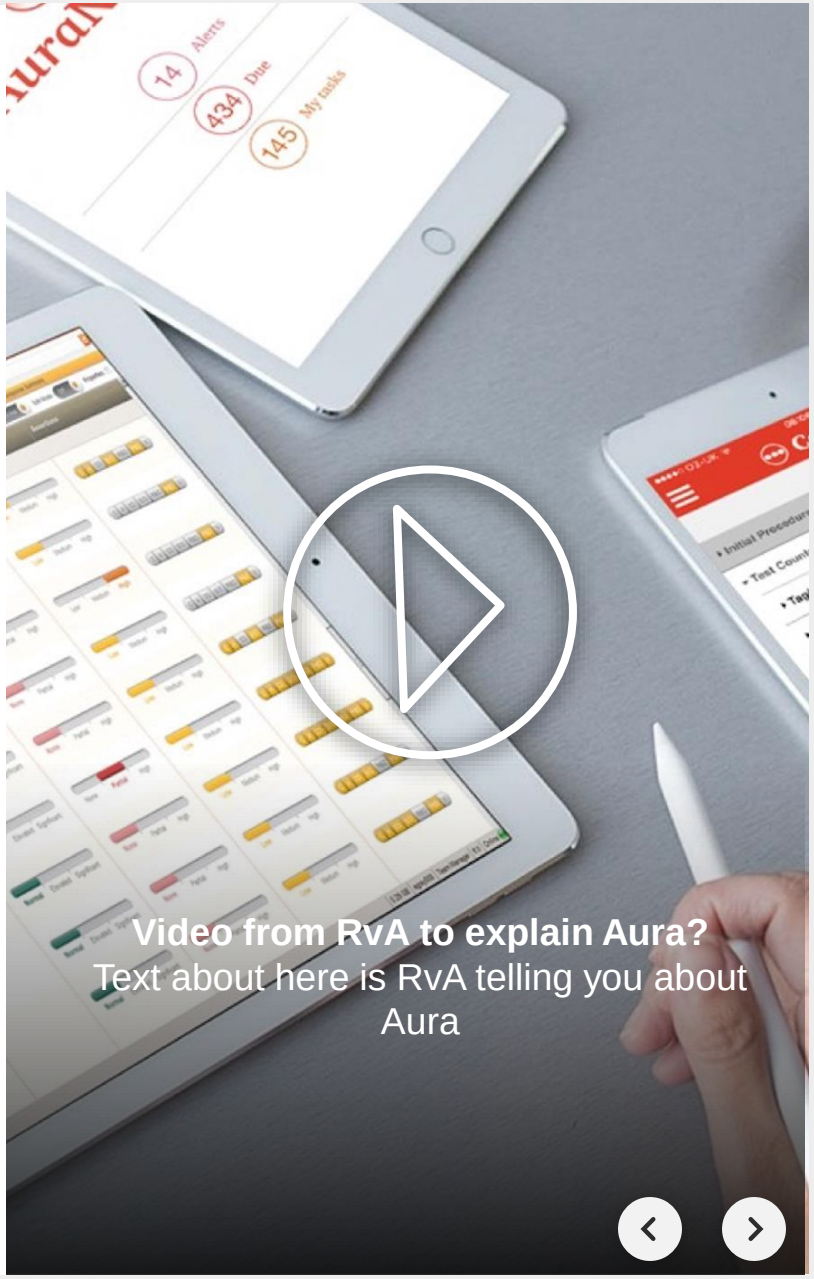

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Audit tools - Connect

We werken samen door realtime inzicht te hebben

Delen van informatie door samenwerking nu eenvoudiger

Connect is onze op SharePoint gebaseerde samenwerkingsworkflowtool, waarmee u in elke fase van de audit sneller, efficiënter en veiliger informatie kunt delen. Het stroomlijnt en bewaakt het proces van documentuitwisseling in realtime. Nu kunnen uw en onze teams 24 uur per dag, 7 dagen per week in contact staan om controle gerelateerde problemen op te lossen, zonder voor verrassingen te staan.

Voordelen

- Doordat controlecorrecties, tekortkomingen in beheersingsmaatregelen en rapportage aan toezichthouders zich allemaal op één plek bevinden, worden vertragingen of kwesties meteen gesignaleerd
- Betere informatie-uitwisseling en documentenbeheer door middel van een veilige webtool
- Leidt tot proces efficiënties door middel van consolidatie en automatisering van meldingen
- Veilige en beveiligde communicatie voor uw teams en die van ons
- Wereldwijd beschikbaar voor kleine tot grote onderdelen
- Real-time tracking maakt snelle en efficiënte probleemoplossing mogelijk

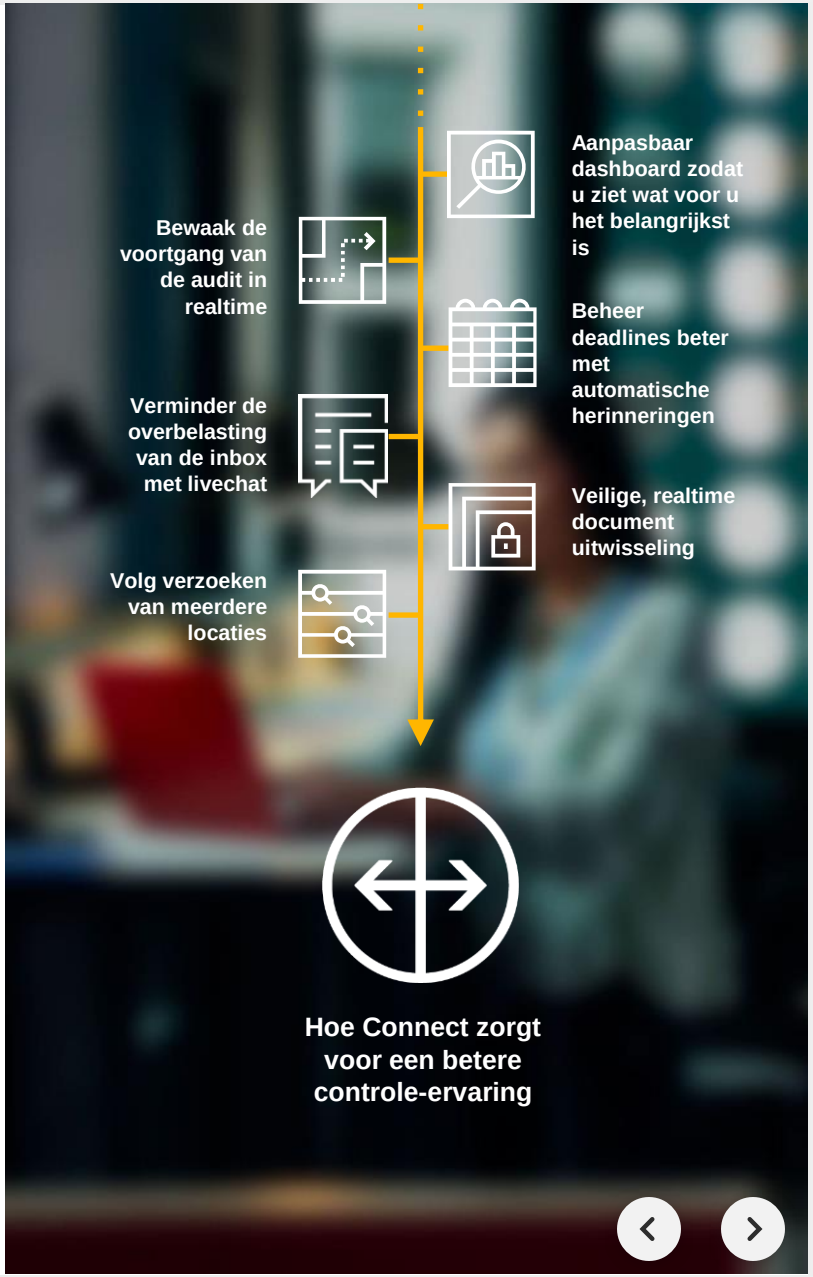

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Audit tools - Halo

Een revolutie in onze controles door de kracht van data te benutten

Met **Halo for Journals** kunnen alle boeken worden doorzocht, getest en geanalyseerd om ongebruikelijke relaties en patronen aan het licht te brengen. Hierdoor wordt de kwaliteit van de tests verbeterd, kunnen wij risico's beter beoordelen, en kunnen wij ons focussen op de dingen die echt belangrijk zijn. Wij passen Halo toe ter adressering van het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door management. Bij provincie Utrecht zullen we samen met uw IT-afdeling voor 2021 de data van 1 januari tot en met 31 december uit het financiële systeem extraheren. Deze zullen vervolgens worden geanalyseerd en hier zal over worden gecommuniceerd in het accountantsverslag.

Onze processen zijn ontworpen om helderheid te creëren uit complexiteit. Waar relevant zijn de processen geautomatiseerd. Door slim gebruik te maken van data in onze controle identificeren wij belangrijke aandachtsgebieden in uw financiële processen. Wij maken gebruik van data-analyse in de controle om de uitkomsten van uw processen te valideren en om de uitvoering en opzet van enkele van onze gegevensgerichte werkzaamheden daarop aan te passen.

Samen met het team interne controle beoordelen we de uitkomsten van deze analyses en bespreken we de verdere gevolgen van onze controleaanpak. Het eindresultaat wordt opgenomen in onze rapportage interim-bevindingen en/of ons accountantsverslag.

Video van een voorbeeld van Halo?
Halo, PwC's data auditing technology, toetst grote volumes van kritieke data, analyseert volledige populaties, verbetert de risico-inschatting, bijbehorende analyse en het toetsen ervan en verschaft veel inzichten.

Begeleidende brief
Inhoudsopgave
Onze kernboodschappen
Onze controleaanpak
Overige onderwerpen
Communicatie
Bijlagen
Vereiste communicatie
Verantwoordelijkheden
Onze 'audit tools'

Audit tools - HR Insights

Meer inzicht tijdens de controle van salarissen

HR Insights richt zich op de controle van de salariskosten. Door het geautomatiseerd uitvoeren van een aantal controlestappen (zoals een integrale bruto-netto controle en het vaststellen van de juistheid van de sociale premies) kan snel worden geconcludeerd of de salarisadministratie op orde is.